

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2020-03- Nr. (32.42-31-1E) RM-9867

**DĖL SUTEIKTOS / GAUTOS PARAMOS LIETUVOJE PASKELBUS VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIA
SITUACIJĄ DĖL NAUJOJO KORONAVIRUSO (COVID-19) PLITIMO GRĖSMĖS**

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, atsižvelgdama į tai, kad Lietuvoje, paskelbus valstybės lygio ekstremalią situaciją dėl naujojo koronaviruso (Covid-19) plitimo grėsmės, daugėja atvejų, kai Lietuvos juridiniai bei fiziniai asmenys teikia paramą įvairioms gydymo įstaigoms pinigėmis lėšomis, įvairiomis materialinėmis vertybėmis bei paslaugomis, paaiškina dėl šios paramos teikėjų teikiamos / gaunamos paramos traktavimo mokesčių tikslais.

Paramos / labdaros sampratą, tikslus, dalyką, teikimo būdus, paramos gavėjus ir teikėjus nustato Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas (toliau - LPĮ), kai labdaros/paramos tiekėjai ir (arba) gavėjai naudojami įstatymų nustatytais mokesčių ir muitų lengvatomis.

Parama yra paramos teikėjų savanoriškas ir neatlygintinas paramos dalykų teikimas paramos gavėjams LPĮ įstatymo nustatytais tikslais ir būdais (LPĮ 2 str. 2 punktas).

Pagal LPĮ nuostatas parama pripažįstama, jeigu:

- paramą teikia Lietuvos Respublikos fiziniai ir juridiniai asmenys;
- parama teikiama paramos gavėjo statusą turintiems paramos gavėjams: labdaros paramos fondams, viešosioms įstaigoms, biudžetinėms organizacijoms, asociacijoms ir kitiems LPĮ nustatytiems paramos gavėjams.

Pagal LPĮ 3 straipsnio nuostatas paramos tikslas - teikti paramos dalykus šiame įstatyme nurodytiems paramos gavėjams jų įstatuose ar nuostatuose numatytiems visuomenei naudingiems tikslams. Visuomenei naudingais tikslais laikoma veikla tarptautinio bendradarbiavimo, žmogaus teisių apsaugos, mažumų integracijos, kultūros, religinių ir etinių vertybių puoselėjimo, švietimo, mokslo ir profesinio tobulinimo, neformalaus ir pilietinio ugdymo, sporto, socialinės apsaugos ir darbo, sveikatos priežiūros, nacionalinio saugumo ir gynybos, teisėtarkos, nusikalstamumo prevencijos, gyvenamosios aplinkos pritaikymo ir būsto plėtros, autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos, aplinkos apsaugos ir kitose visuomenei ir nesavanaudiškoms pripažįstamose srityse.

Paramos gavėjams - juridiniams asmenims teikiamos paramos dalykai yra:

- pinigines lėšas;
- bet koks kitas turtas, įskaitant pagamintas ar įsigytas prekes;
- suteiktos paslaugos.

Juridinis asmuo, vykdamas veiklą, teikia paramą gydymo įstaigoms

Jeigu juridinis asmuo teikia paramą (pinigais, maistu, apsaugos priemonėmis ir kitomis prekėmis ar paslaugomis) paramos gavėjo statusą turintiems paramos gavėjams, kurie yra juridiniai asmenys, t. y. viešosioms įstaigoms (ligoninėms), mobiliems patikros punktam, kuriuos remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimu įsteigė savivaldybių administracijos (biudžetinėms įstaigoms, kurios laikomos paramos gavėjomis), labdaros ir paramos fondams ir kitiems LPĮ nustatytiems paramos gavėjams, tai šių juridinių asmenų suteiktos paramos vertė yra traktuojama ir deklaruojama kaip suteikta parama pagal LPĮ.

Juridiniai asmenys, suteikę paramą pagal LPĮ, gali taikyti Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau - PMĮ) 28 str. 2 dalies nuostatas, t. y. iš pajamų du kartus atskaityti LPĮ nustatyta tvarka paramai skirtas išmokas, įskaitant suteiktų paslaugų / materialinių vertybių vertę, bet ne didesnes kaip 40 proc. gautų pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių atskaitymus, išskyrus suteiktą paramą ir ankstesnių mokesčių laikotarpių nuostolius.

Kitiems pelno nesiekiantiems juridiniams asmenims, turintiems teisę pagal LPĮ teikti labdarą ir paramą, t. y. vienetais turintiems paramos gavėjo statusą ir uždirbusiems pajamas pagal PMĮ 28 str. 1 dalį, iš pajamų leidžiama atskaityti visas išmokas (išskyrus išmokas grynaisiais pinigais, viršijančias 250 MGL dydžio sumą vienam paramos ar labdaros gavėjui per mokesčių laikotarpį), įskaitant perleistą turtą, suteiktas paslaugas, kurios LPĮ nustatyta tvarka skirtos labdarai ir paramai.

Tuo atveju, jeigu pridėtinės vertės mokesčio (toliau - PVM) mokėtojais registruotos bendrovės ar kiti juridiniai asmenys paramą suteikia ne pinigais, o prekėmis (materialinėmis vertybėmis), kurių pirkimo PVM paramą teikiantys asmenys buvo įtraukę į PVM atskaitą, tai tokiems paramos teikėjams neatsiranda prievolės apskaičiuoti suvartojimą privatiems poreikiams už tokias paramai perduotas prekes, neatsižvelgiant į paramai perduotų prekių vertę, jeigu tokios prekės yra skirtos pagalbai dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos suvaldymo ir pasekmių likvidavimo teikti.

Mokesčių administratorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau - MAĮ) 10 straipsnio nuostata, mokesčių teisiniuose santykiuose viršenybę teikia šių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne formaliai išraiškai. Atsižvelgiant į turinio viršenybės prieš formą principą, taip pat į MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintus teisingumo ir protingumo kriterijus, jeigu neatlygintina parama būtų teikiama LPĮ nustatytiems paramos gavėjams, juridiniams asmenims, neturintiems paramos gavėjo statuso ekstremaliosios situacijos metu, būtų taip pat laikoma, kad parama suteikta LPĮ nustatyta tvarka ir paramos teikėjams būtų taikomos PMĮ 28 straipsnyje nustatytos lengvatos.

Pažymėtina, kad jeigu paramos gavėjai, turintys teisę gauti paramos gavėjos statusą, bet jo neturi, turi kreiptis į Juridinių asmenų registro tvarkytoją dėl paramos gavėjo statuso suteikimo (LPĮ 13 str.).

Pažymėtina, kad paramos teikimo / gavimo faktas turi būti įforminamas atitinkama sutartimi ar kitais paramos perdavimo faktą patvirtinančiais laisvos formos dokumentais, turinčiais privalomus Buhalterinės apskaitos įstatymo (toliau - BAĮ) nustatytus rekvizitus. Minėtuose dokumentuose turi būti nurodyta ir tarp šalių sutarta paramos dalyko vertė. Paramos sutartis nebūtina, jeigu paramos teikimo faktas įforminamas laisvos formos dokumentu, turinčiu privalomus BAĮ nustatytus rekvizitus ir jeigu parama teikiama ne Notariato įstatymo nustatyta tvarka ir paramos davėjas nenustato papildomų įsipareigojimų paramos gavėjui.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Civilinio kodekso 6.469 str. 2 dalies nuostatas, teikiant paramą, kurios suma didesnė kaip 14500 Eur, sutartis turi būti notarinės formos (atkreipiame dėmesį, kad nuo 2020 m. kovo 20 d. notarų veikla atnaujinta). Visgi, atsižvelgiant į esamą situaciją, svarbu pažymėti, kad mokesčių administratorius, vadovaudamasis MAĮ nuostatomis, mokesčių teisiniuose santykiuose viršenybę teikia šių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne formaliai išraiškai. Remiantis turinio viršenybės prieš formą principu, taip pat įstatymu įtvirtintais teisingumo ir protingumo kriterijais, paramos gavėjų surinktos lėšos, kurios, kaip parama skiriamos medicinos įstaigoms ar kt. viešiesiems poreikiams dėl COVID-19 ir kurias teikiant

dėl notarų darbo apribojimo nebuvo ar nėra galimybės sudaryti notarinę sutarties formą, pagal turinį gali būti pripažįstamos parama mokesčių tikslais (pvz., paramos teikėjai, t. y. juridiniai asmenys, suteikę labdaros ir paramos fondui paramą, gali pasinaudoti PMĮ nustatyta lengvata).

Pasibaigus kalendoriniams metams, paramos teikėjai Metinę paramos teikimo ataskaitos FR0477 formą, patvirtintą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. V-103 (toliau - Įsakymas Nr. V-103), mokesčių administratoriui privalės pateikti iki kitų kalendorinių metų gegužės 15 d.

Tais atvejais, kai paramos teikėjai (juridiniai asmenys) nesiekia naudotis mokesčių lengvatomis ir paramą teikia nesilaikant LPĮ nuostatų, t. y. neįformina paramos teikimo / gavimo fakto aukščiau minėta tvarka, tokia paramos teikėjų / gavėjų, atitinkamai, suteikta / gauta parama traktuojama, kaip ne pagal LPĮ nuostatas suteikta / gauta parama. Pažymėtina tai, kad paramos teikėjui tokia ne pagal LPĮ nuostatas suteikta parama būtų laikoma neleidžiamais atskaitymais, o jeigu paramos teikėjas tokiai paramai skirtų prekių PVM būtų įtraukęs į PVM atskaitą, tai tokiam paramos teikėjui atsirastų prievolė apskaičiuoti suvartojimą privatiems poreikiams už tokiu būdu paramai panaudotas prekes. Paramos gavėjui jokių mokestinių prievolių neatsiranda, tai būtų ne pelno mokesčio ir ne PVM objektas.

Fizinis asmuo, nevykdantis veiklos, teikia paramą gydymo įstaigoms

Paramos teikėjais gali būti ir Lietuvos Respublikos fiziniai asmenys, kurie gali teikti paramą paramos gavėjams, t. y. ligoninėms, mobiliesiems patikros punktam, labdaros ir paramos fondams ir kitiems LPĮ nustatytiems paramos gavėjams.

Paramos gavėjų (juridinių asmenų) iš fizinių asmenų gauta parama pinigais, maisto, apsaugos priemonėmis ir kitomis prekėmis ar paslaugomis yra pripažįstama gauta parama pagal LPĮ nuostatas.

Fiziniams asmenims, suteikusiems paramą, nei mokestinių prievolių, nei mokesčių lengvatų nenumatyta.

Gydymo įstaiga gauna paramą iš paramos teikėjo juridinio asmens (vykdančio veiklą) / fizinio asmens (nevykdančio veiklos)

Pagal LPĮ parama pripažįstama, jeigu ją teikia Lietuvos Respublikos juridiniai ir fiziniai asmenys.

Todėl paramos gavėjai, t. y. ligoninės, mobilieji patikros punktai, labdaros ir paramos fondai ir kiti LPĮ 7 str. nustatyti paramos gavėjai paramą gali galuti ir iš fizinių asmenų.

Todėl aukščiau minėtų paramos gavėjų (juridinių asmenų) gauta parama pinigais, maisto, apsaugos priemonėmis ir kitomis prekėmis ar paslaugomis yra pripažįstama gauta parama pagal LPĮ nuostatas.

Atitinkamai paramos gavėjų, t. y. viešųjų įstaigų (ligoninių), mobiliųjų patikros punktu, labdaros ir paramos fondų ir kitų LPĮ nustatytų paramos gavėjų gauta parama tiek iš juridinių asmenų, tiek iš fizinių asmenų pinigais, maisto, apsaugos priemonėmis ir kitomis prekėmis ar paslaugomis, panaudojama pagal LPĮ paskirtį, t. y. šiuo atveju sveikatos priežiūros tikslams, nepriskiriama pelno mokesčio bazei, t. y. neapmokestinama. Jokių PVM prievolių, susijusių su parama, paramą gaunančiam paramos gavėjui, t.y. gydymo įstaigai, ligoninei, mobilijam patikros punktui ir pan., taip pat neatsiranda.

Pasibaigus kalendoriniams metams, paramos gavėjai mokesčių administratoriui privalo pateikti Paramos gavimo ir panaudojimo metinės ataskaitos FR0478 formą, patvirtintą 2003 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. V-103, iki kitų kalendorinių metų gegužės 15 d. Šioje formoje pateikiami duomenys apie gautą paramą, jos panaudojimą ir (arba) pačių suteiktą paramą ir (arba) labdarą.

Jeigu paramą (pinigais, maisto, apsaugos priemonėmis ir kitomis prekėmis ar paslaugomis) medikai, kt. personalas, dirbantis gydymo įstaigoje (ligoninėje, punkte ir pan.) iš

paramos teikėjų (fizinių ar juridinių asmenų) gauna tiesiogiai, taip siekiant, kad teikiama parama greičiau pasiektų medikus ir remiantis MAĮ įtvirtintu turinio viršenybės prieš formą principu, laikoma, kad parama suteikta pačiai gydymo įstaigai ir medikams mokestinių prievolių neatsiranda.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

